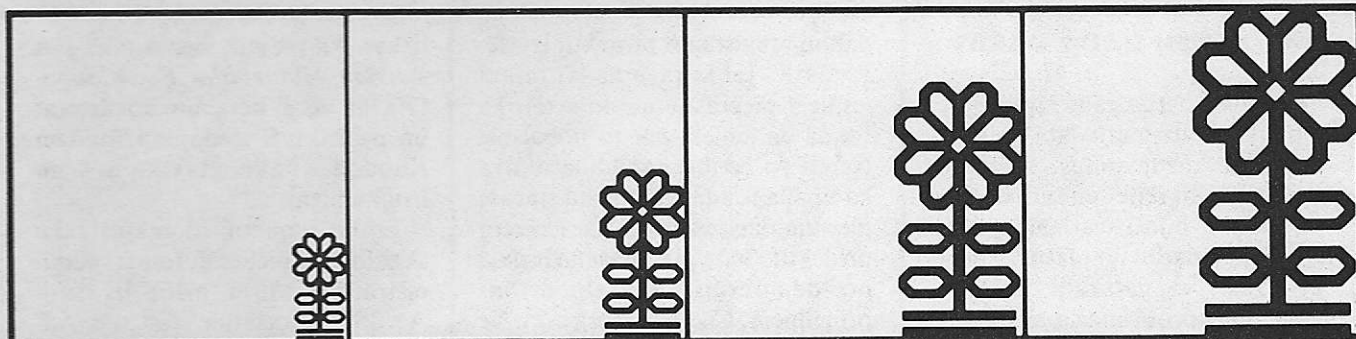

1981. gada novembrī num. 32 Latviešu fonda apkārtraksts

PIEŠĶIRUMI

LF gada sapulcē š. g. 24. oktobrī Detroitā priekšsēdis A. Padegs paziņoja, ka 240 LF dalībnieki (pagājušā gadā balsoja 217) divus piešķirumus un vienu aizdevumu nobalsoja šādiem projektiem:

1. A. Jansons (Nujorkas latviešu koŗa diriģents), Alfrēda Kalniņa operas *Baŗuta* koncertuzvedumiem: Nujorkā 1982. gada pavasarī un, iespēŗu robeŗās, citos lielajos latvieŗu centros, kā arī dziesmu svētkos, \$10,000 (928 punkti/130 balsotāŗi).

2. J. Silinŗš (autors), aizdevums grāmatas *Latvju māksla 1940-75* izdoŗšanai, \$5000 (770/131).

3. S. Darius (ansambļa *Saules josta* choreografe), viesizrādēm Ziemeļamerikā 1982. g. maijā ar uzvedumu *Upmaŗu saimniece*, \$4,200 (667/114) no pieprasītajiem \$12,000.

Tāŗad LF dalībnieki 1981. gadā pieŗķīŗa \$19,200, ko izmaksāŗ šīnī darbības gadā. Padome pagājuŗšajā darbības gadā, no 1980. līdz 1981. g. NNN, pieŗķīŗa \$5,450 sēklas naudās. Pagājuŗšajā darbības gadā tāŗad kopsummā pieŗķīŗti \$24,650. Iepriekŗējos gados dalībnieki ir pieŗķīŗuŗi (sk. 3. lp.) izmaksām pagājuŗšajā darbības gadā \$15,500. Kopsummu \$40,150 (aizpagājuŗšajā darbības gadā — \$45,400) padome ir paredŗējusi segt šādi: peŗŗa — \$40,000 (\$34,000), daŗēŗa aizdevuma atmaksa no ansambļa *Akacis* — \$150 (\$100), kopā \$40,150

Darbība

(\$45,400, kur bija ieskaitīta atsauktiem projektiem rezervētā summa — \$11,300).

* * *

Aizejoŗā LF padome 23. okt. sēdē pieŗķīŗa sēklas naudu:

1) Amerikas Latvieŗu Teāŗim — \$1000;

skatuves gleznotāŗa Ē. Dajevska latvieŗu trimdas teāŗiem gatavoto dekorāciju ceŗoŗoŗšajai izstādei 1982. gadā.

2) ALA-s darba kopai Čikagā — \$350; sabiedrisko darbinieku semināŗam š. g. oktobrī.

2. jūliŗa sēdē Toronto padome pieŗķīŗa sēklas naudu:

3) L. Vītolīŗai — \$1000; Helsinku universitāŗes latvieŗu materiālu kārtoŗšanai.

4) Jauno autoru izdevumam *Jaunie zvani* — \$600.

5) Žurnālam *Žurnāls* — \$500; aizdevums pirmā numura izdoŗšanai.

* * *

Jaunā padome savā 24. oktobra pēcpusdienas sēdē pieŗķīŗa sēklas naudu — līdz \$1000 — Līŗai Rupertei: aptaujai, kas mēŗinātu noskaidrot, kādā veidā daŗādas trimdas latvieŗu grupas varētu cieŗāk iesaistīt latvieŗu sabiedrībā.

JAUNĀ PADOME JAUNĀS REVĪZIJAS UN FINANČU KOMISIJAS

Padomē ievēŗēŗa līdzŗinēŗos locekļus Ritu Gāli Uibo (191 balss), Ervinu Pilmani (185), kā arī jauno locekli Inesi Balodi (180), kas atvīŗtos savu laiku nokalpoŗuŗo Dagniju Staŗko. Jaunā padome konstruēŗās savā pirmajā sēdē (sk. 7. lp.).

Revīzijas komisijā (sk. 7. lp.) ievēŗēŗa līdzŗinēŗos locekļus Juri Cāliŗi (175), Uldi Gravu (183), Lauri Kalniŗu (175), Valdi Muiŗnieku (175) un Juri Valaini (177).

Jaunā padome apstiprināŗa finanŗu komisiju: Ojāŗs Celle, Ivars Dāŗbergs, Stanislavs Dulevskis, Egons Kubuliŗŗš, Raimonds Matisons, Andris Padegs, Juris Petriŗēķs, Ervins Pilmanis, Ēriķs Saviŗis, Jānis Stankeviŗs.

JĀPIETEIC PROJEKTI

... līdz 1982. gada 1. martam Ritai Gālei Uibo (adresi un telefonu sk. 7. lp.). Par šiem pīŗteikumiem dalībnieki balsos 1982. gada rudenī. R. Gālei Uibo jāpīŗprasa pīŗteikumu veidlapas un tuvāka informācija. Jaunā padome rezervēŗa \$45,000 jaunām izmaksām. No šīs summas 1982. gadā dalībnieki balsos par vismaz \$20,500 — izmaksām 1982./3. darbības gadā. Šīnī darbības gadā: padome pieŗķīŗs līdz \$9,000 sēklas naudās, 1978. un 1980. gados dalībnieki jau nobalsoŗa izmaksas par \$15,500.

1980. — 1981. GADA DARBS

Pagājušo darba gadu izvērtējot, ir patīkami uzskaitīt labi veiktus konkrētus uzdevumus. Bet ne vienmēr konkrētie un atrisinātie uzdevumi ir bijuši svarīgākie, vērtējot fonda darbu no plašākas perspektīvas. Šo pārskatu iesākot, gribu minēt problēmas, par kurām esam runājuši un domājuši gan padomes sēdēs, gan ārpus tām, kaut arī atrisinājumu neesam atraduši.

Manuprāt viens no galvenajiem fonda uzdevumiem pašlaik ir izvērtēt, kā visnozīmīgāk izlietot fonda līdzekļus un atrast veidu, kā fondam vislabāk ieņemt nozīmīgu un atbildīgu lomu mūsu kultūras dzīvē. Ar 40,000 — 50,000 dolāru piešķirumu gadā fonds var sākt īstenot nozīmīgus jaunus projektus. Kā virzīt fonda finansiālo spēku, lai tas netiktu izdalīts starp maziem darbiņiem un lai to neuzsūktu jau ievadīti pasākumi, kas var būt ļoti svarīgi, bet kuņus latviešu sabiedrība ir jau atzinusi un kuņiem līdzekļi tāpēc ir jau pieejami arī no citiem avotiem?

Katram darbam vajaga mērķi, darītāju un līdzekļus. Fonda padomes kompetencēs nav veikt specifiskus pasākumus kultūras un izglītības laukā. Līdz šim fonds ir sagādājis līdzekļus darbam, ko veic citi. Projektu veicējiem arī turpmāk ir jānāk ārpus fonda padomes. Bet, lai padarītu ko nozīmīgu un jaunu ar fonda līdzekļiem un lai koncentrētu tos lielāku darbu veikšanai, fonda padomei ir jāņem aktīvāka loma mērķu izvēlē. Tai ir jāizvērtē mūsu prioritātes, jāvienojas par vienu vai vairākiem uzdevumiem un tad jāapvieno darītāji šo mērķu sasniegšanā.

Līdzekļu mērķtiecīga izlietošana lielākiem projektiem nonāk pretrunā ar fonda pašreizējo darbību, kas balstās uz demokrātijas principiem. Atskaitot sēklas naudu, kam pašlaik var izlietot līdz 20% no piešķiramajiem līdzekļiem, fonda padome neņem

dalību atbalstāmo projektu izvēlē. Pašlaik jebkuŗš var fondam iesniegt pieprasījumu un cerēt, ka fonda dalībnieki par to nobalsos. Nereti šo cerību papildina aktīva kampaņa fonda dalībnieku starpā, pierunājot citus balsot par iecerēto projektu. Šāda pierunāšana ir daļa no demokratiskas sabiedrības principiem. Cik lielā mērā būtu šie principi jāmaina? Sēklas naudas ieviešana pa daļai kompromitēja sākotnējos fonda demokratiskos principus, kas atstāja visu līdzekļu piešķiršanu dalībnieku balsošanai. Vai turpināt šo virzienu un izstrādāt kādu formulu, kas ļautu padomei vai speciāli izvēlētai komisijai daļēji noteikt līdzekļu piešķiršanu?

Projektu kvalitāte un mērķtiecība bija vieni no galvenajiem tematiem pagājušā pavasara padomes sēdē. Rezultātā padome nolēma aicināt dažus no mūsu pazīstamākajiem kultūras, mākslas un izglītības darbiniekiem izvērtēt fonda darbību un dot ieteikumus darba uzlabošanai. Izsūtīju šādu aicinājumu apmēram 80 darbiniekiem. Esmu saņēmis un vēl turpinu saņemt atbildes ar vērtīgām domām un ieteikumiem. Šajās atbildēs ir vairāki konkrēti priekšlikumi, bet galvenās kopējās domas attiecas uz tiem jautājumiem, ko minēju — mūsu prioritāšu izvērtēšanu, lielāku darbu uzsākšanu un līdzekļu nesaskaldīšanu. Par šīs aptaujas rezultātiem publicēsim pārskatu.

Viens no padomes uzdevumiem šogad bija panākt, lai Kanādā ziedojumus fondam varētu atvilkt no ziedotāja ienākuma, nodokļus aprēķinot. Par šo jautājumu bija atbildīgs Guntis Siliņš, un to kārtoja ar Kanadas iestādēm advokāts Ansis Semenovs. Tagad esam tikuši tik tālu, ka Kanadas iestādes ir mutiski piekritušas. Plašākas sarunas izraisīja fonda nosaukums, jo iestādes uzskatīja, ka *Latvian Foundation* ir par daudz plašs un vispārīgs. Ierosinājam latvisko *Latviešu Fonds*, bet,

liekas, ka pašlaik vienosimies par *Latvian Humanities Foundation*. Oficiāli vēl šī lieta nav nokārtota, un pašlaik vēl ziedojumi fondam Kanādā nav atvelkami no ienākumiem.

Esam nopietni domājuši, kā skaitļotāju pielietot fonda administrācijā. Mūsu plāns ir lietot AABS (Association for the Advancement of Baltic Studies) nesen iegādāto "Northstar" firmas skaitļotāju. Tagad kopā ar AABS ģenerālsēkretāru Jāni Gaiguli plānojam datu bāzes iekārtošanu dalībnieku kontiem, kur būtu ievietota visa informācija par dalībnieku maksājumiem un viņu balss tiesībām. No šīs datu bāzes varēsim izgatavot dalībnieku pārskatus, balsošanas materiālus un adrešu līpekļus apkārtrakstam un citiem sūtījumiem. Šī plānošana iet lēni, jo ir jāiepazīstas ar pieejamām programmām, jāizplāno datu bāzes izmantošana un jāiekārto datu bāzes formāts tā, lai to varētu vēlāk paplašināt un izmantot jaunām vajadzībām.

Visbeidzot, lūdzu, nāciet talkā, izdalot informāciju par Latviešu Fondu (sk. 4. lpp.) jauniem dalībniekiem. Pieprasiet šo informāciju vajadzīgā daudzumā Ervinam Pilmanim vai man.

Andris Padegs

NNN 82

... notiks Klīvlendā 8.—11. oktobrī 4. jaunatnes dziesmu svētku laikā.

NĀKAMAJĀ NUMURĀ

... ievietošu LF dalībnieku ieteikumus, jautājumus un kritiku, ko saņēmusi revīzijas komisija līdz ar balsošanas zīmēm vai kuņus izteica gada sapulcē. Lai veicinātu dialogu starp dalībniekiem un padomi/redaktoru, lūgšu padomes locekļus dalībniekiem atbildēt vai arī pats atbildešu apkārtrakstā. To pašu mēģināšu darīt ar dalībnieku vēstulēm, kuņas saņemšu līdz š.g. 31. decembrim.

U.B.

PIEŠĶĪRUMI — NEPABEIGTIE PROJEKTI

Gada skaitļi apzīmē piešķiruma gadu. Katram projektam minēta neatmaksājamā piešķiruma summa ASV vai Kanadas dolāros. Tuvāk neapmaksātu izmaksātu projektu stāvoklis: autori darbu turpina.

1975

* *The Baltic Area in World Affairs, 1914-1920.* E. Andersons. 4500 (izmaksāts 1000).

Darbs aizkavējies, autoram strādājot pie *Latvju Enciklopēdijas* un drīzumā iznākošas grāmatas *Latvijas vēsture, 1920-1940: ārpolitika.*

1976

* Populārzinātniskas grāmatas bērniem. B. Vītoliņa (apgāds *Atvase*). 5800 (izmaksāts).

No piecām sākotnēji paredzētajām grāmatām iznākušas četras.

1977

* *Latviešu literatūra rietumu pasaulē.* V. Nollendorfs. 2000 (nav izmaksāts).

* Andreja Jurjāna *Latvju tautas mūzika.* Roberts Zuika. 3500 (izmaksāts 1140.49).

L. Apkalns dziesmu tekstus tulko vācu valodā.

* Latvju dainu izlase ar folkloristisku apceri angļu un latviešu valodā. Bitīte Vinklere. 3000 (izmaksāts).

1978

* Longina Apkalna grāmatas *Lettische Musik* tulkojums latviešu valodā. Andrejs Jansons. 1600 (izmaksāts).

Biruta Sūrmane tulkojumu pabeigusi; meklē izdevēju.

* Tautas tērpu brunču paraugi. Aina Pūliņa. 10,000 piecos gados (izmaksāts 5500). Sagatavoti materiāli par Krustpils novadu — 21 paraugs. 1980./1. gada piešķirumu (2000) pieprasa atlikt uz 1981./2. gadu.

1979

* *Kā un kāpēc* brīnumgrāmatu sērija bērniem. Andrejs Olte. 1000 (izmaksāts).

Pirmā sērijas grāmata *Dinozauri* iespiesta. To var pasūtīt no apgāda *Ceļinieks*.

* *Latvju Enciklopēdija.* ALA Latvju Institūts. Piešķirums 1975-1979 kopā 17,500 (izmaksāti).

No diviem sējumiem pirmo nodos iespiešanai šī gada beigās.

* Latviešu tautas piedzīvojumi mutvārdu dokumentācijā. Sandra Lazdiņa. 4500 (izmaksāts 4300).

Lentē ieskaņotas ap 60 personu atmiņas un pārdomas, Sagatavo interviju kopsavilkumu. Sandra Lazdiņa ieskaņojumus izlietoja 1981. g. 2x2 nometnes programmā.

* Latviešu videolenšu studija un bibliotēka. Jānis Valdmanis. 10,000 (Kan.) (izmaksāts).

1980

* Grāmata angļiski par Latviju un latviešiem. V. Sīmanis. 6000 (izmaksāts).

* Tautas dziesmu ierakste magnētiskā lentē. V. Bērziņš (un citi). Piešķirumi 1978-1980, kopā \$7500 (izmaksāts).

Jānis Krēsliņš

PAGĀJUŠAJĀ GADĀ PABEIGTIE PROJEKTI

1973

A Grammar of Modern Latvian. T. Fenels un H. Gelsens. Iznākusi 3 sējums "Moutton" apgādā Holandē šogad. 1000.

1974

E. Dunsdorfa *Latvijas vēsture skolām un pašmācībai.* ALA. 1500.

1974-5

J. Siliņa *Latvijas māksla 1800-1914*, 2. sējums iznācis Daugavas apgādā. 1500 divos piešķirumos.

1978

Klausies un lasi. Pasaku grāmatas un skaņu plates komplekts. Uldis Streips. 5000 (aizdevums).

1980

Rādītājs *Jaunajai Gaitai* 1.—100. num. (1955.-74.), sastādījusi S. Ozoliņa. L. Zandbergs. 1000 (aizdevums).

Jānis Krēsliņš

KASE

Latviešu Fonda finansiālais gads noslēdzies 30. aprīlī. Sekojošais pārskats ir par fonda finansiālo stāvokli 1981. gada 30. aprīlī. Fonda pārskatos visas summas ir ASV valūtā. Kanadas un Austrālijas summas pārvērš ASV dolāros pēc valūtas kursa finansiālā gada noslēguma dienā.

Fonda vērtība, aprēķināta no ieguldījumu pirkšanas cenām, 1981. gada 30. aprīlī bija \$449,215 (1980. gada 30. aprīlī \$407,333). No šīs vērtības \$304,592 (\$297,735) bija dalībnieku aizdevumi un \$83,254 (\$66,580) dalībnieku ziedojumi savam kontam. Šie ziedojumi, kā paredzēts fonda statūtos, ir daļa no fonda neaizskājamā kapitāla; citi ziedojumi ir izlietojami pēc fonda padomes ieskatiem. Bez tam \$43,260 (\$33,180) bija izmaksājamo piešķirumu rezervē. Šī ir nauda, ko Fonds piešķir dažādiem projektiem, bet kas vēl nav izmaksāta. Fonda vispārējā rezervē bija \$18,109 (\$9,208). Šinī summā blakus iestāšanās maksām ir ieskaitīti ziedojumi, kas ir izlietojami pēc ziedotāja norādījumiem speciāliem mērķiem.

Financiālajā gadā dalībnieki iemaksāja \$16,674 (\$11,912) ziedojumos savam kontam un \$9,866 (\$22,800) aizdevumos. Trijiem dalībniekiem atmaksāja viņu aizdotos \$2,470 (\$2,683). Iestāšanās maksas, dažādi ziedojumi, vienam projektam aizdotās summas daļēja atmaksa, u.c. deva \$2,547 (\$8,650). Fonda peļņa uz ieguldījumiem (banku kontiem, akcijām, obligācijām un vienu hipotēku) bija \$44,143 (\$39,680).

Fonda izdevumi darbības gadā bija \$4,016 (\$3,327). Galvenie posteņi bija pasts \$953 (\$475), pavairošana un iespiešana \$895 (\$932), NNN un padomes sēdes \$766 (\$793), grāmatvedība \$750 (\$258), reklāma \$274 (\$520) un tālrunis \$265 (\$195). Bez tam padomes, finanču komisijas un revīzijas komisijas locekļi, kā arī

